

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 62

IZDAN 1 AVGUSTA 1936.

PATENTNI SPIS BR. 12476

Dr. Kereszty Georg, inženjer hemije, Budapest, Madjarska.

Postupak za uobličavanje i osposobljavanje za stajanje na vazduhu čvrstih alkalnih, i zemnoalkalnih oksida, hidroksida, ili alkalnih karbonata odn. njihovih mešavina.

Dopunski patent uz osnovni patent br. 12475.

Prijava od 21 septembra 1935.

Važi od 1 januara 1936.

Traženo pravo prvenstva od 13 avgusta 1935 (Madarska).

Najduže vreme trajanja do 31-XII-1951.

U osnovnom patentu zaštićen je jedan postupak za uobličavanje i osposobljavanje za stajanje na vazduhu alkalnih ili zemnoalkalnih oksida, hidroksida, ili alkalnih karbonata ili njihovih mešavina, koji se u bitnosti sastoji u tome, što se prema potrebi unapred istucanim čvrstim alkalijama ili njihovim proizvoljnim mešavinama, dodaju masne materije, koje se ne mogu saponifikovati, ili bar u hladnoći ne mogu saponifikovati, što se iste njima natope, ili prevuku i zatim se, ili u praškovitom obliku, ili presovani u proizvoljne oblike drže na stovarištu, odn. puštaju u prodaju. U osnovnom patentu, kao dodatek koji potpomažu stalnost na vazduhu, a istovremeno i uobličavanje, na pr. briketisanje, navedeni su na pr. parafin, cerezin, vazelin, parafinska i vazelinska ulja, proizvodi prerade kamenog ulja, lanolin, montan-vosak, jako sulfurisani derivati masti i ulja, soli masnih kiselina ili druge masne materije slične prirode, odn. njihove mešavine, pri čemu se te dodatne materije zavisno od njihovih svojstava mogu upotrebiti u praškovitom, ili istopljenom stanju, ili rastvoreni u jednom od njihovih rastvornih sredstava.

Opiti su dokazali, da se u istu svrhu sa dobrim uspehom mogu upotrebiti i razne

veštačke smole, sluzaste materije, kazein, vodeno staklo, kao i prodajni lateks. Dalje su se pokazale kao primenljive razne materije, koje se mogu saponifikovati pomoću alkalija, kao na pr. masti biljnog ili životinjskog porekla, masne kiseline, smole, smolne kiseline i t. d. Takođe su upotrebljivi i gotovi sapuni. Te materije mogu se zavisno od njihovih svojstava primenjivati u istopljenom stanju, ili u pravim ili koloidalnim rastvorima, ili u fino trvenom ili praškovitom stanju. Navedene materije mogu se takođe upotrebiti i u međusobnoj mešavini kao i u mešavini sa materijama, navedenim u osnovnom patentu.

Dalje se pokazalo kao probitačno, da se briketi izrađeni na navedenim dodatim materijama odn. grupama materija naknadno snabdevaju jednom prevlakom. Kao materije za prevlačenje, mogu se upotrebiti materije ili grupe materija, ili njihove proizvoljne mešavine navedene napred i u osnovnom patentu. Prevlačenje se može vršiti na pr. umakanjem briкета u tečno ili rastopljeno sredstvo za prevlačenje ili u njegov rastvor i t. d. ili pomoću prskanja prevlačenog materijala, ili na proizvoljan poznati način.

Količina dodatka iznosi probitačno 5—20% preračunato na težinu čvrstih alkalija.

Upotrebjene količine spravljaju se prema prirodni dodatka, ali samo u izuzetnim slučajevima prelaze 20%. Ako se sredstvo presuje u brikete, koji naknadno treba da se prevlače, onda se može količina dodatka koji se neposredno dodaje praškovitim alkalijama smanjiti. U takvim slučajevima služi dodata materija uglavnom za olakšavanje uobličavanja.

Takođe i neka lako sasušujuća ulja, firnajzi kao i lakovi otporni na alkalije odn. rastvori lakova, pokazali su se kao pogodne materije za naknadno prevlačenje.

Naknadno nanesena prevlaka može se sastojati iz dva sloja, pri čemu se drugi sloj može sastojati i od materijala neotpornog na alkalije na pr. nitro — ili acetilceluloznih lakova i t. d.

Primeri izvodjenja:

1.) Dobro izmešana mešavina svežeg praškovitog gašenog kreča i istucanog natrijevog karbonata poprska se ujednačeno sa 10% od težine mešavine istopljenog kalafonijuma. Dobiveni proizvod se briketiše i briketi se ostavljaju ili u tom stanju ili po umakanju u istopljeni kalafonijum.

2.) Mešavina svežeg praškovitog gašenog kreča sa praškovitim kalijevim karbonatom dobro se pomeša sa 15% od težine mešavine kalijevog sapuna siromašnog vodom i presuje se u šipke.

3.) Svež praškoviti gašeni kreč dobro se izmeša sa 10% od težine mešavine finotrvene stearinske kiseline, mešavina se briketiše, a zatim se briket prevlači pomoću prskanja sa istopljenim parafinom ili cerezinom.

4.) Prema primeru 3 izrađeni briketi poprskaju se sa rastvorom caponlaka.

Patentni zahtevi:

1.) Oblik izvodjenja postupka prema zahtevu 1 i 2 osnovnog patenta br. 12475 za uobličavanje i osposobljavanje za stajanje na vazduhu čvrstih alkalnih, ili zemnoalkalnih oksida, hidroksida ili alkalnih karbonata, ili njihovih mešavina, naznačen time, što se kao dodatci prema potrebi istucanim čvrstim alkalijama ili njihovim proizvodnjim mešavinama upotrebljuju veštačke smole ili kazein, ili sluzaste materije, ili vodeno staklo, ili lateks, ili sapuni, ili materije koje se saponifikuju sa alkalijama, kao na pr. masti biljnog ili životinjskog porekla, ili masne kiseline, ili smola ili smolne kiseline, i t. d. ili mešavine tih materija, odn. grupa materija.

2.) Postupak prema zahtevu 1, naznačen time, što se dodatci prema zahtevu 1 primenjuju u mešavini sa dodatcima prema osnovnom patentu.

3.) Postupak prema osnovnom patentu i zahtevima 1 i 2, naznačen time, što se presovani briketi snabdeavaju prevlakom od dodatih materija ili njihovih mešavina iz osnovnog i dopunskog patenta i to pomoću umakanja ili prskanja.

4.) Postupak prema glavnom patentu i zahtevima 1 ili 2, naznačen time, što se kao prevlačna sredstva upotrebljavaju lako sasušujuća ulja, firnajzi ili lakovi otporni na alkalije, odn. rastvori lakova.

5.) Postupak prema zahtevu 3 i 4, naznačen time, što se prevučeni briketi snabdeavaju još jednom spoljnom prevlakom od proizvodljivih na alkalije neotpornih materija, kao na pr. acetilceluloze, nitroceluloze i t. d.